

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 949/2022
20.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Ивошевић, адвокат у ..., против туженог Етнографског музеја у Београду – Установа културе од националног значаја, чији је пуномоћник Драган Мијаиловић, адвокат у ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнади штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3464/21 од 10.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 20. октобра 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3464/21 од 10.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3464/21 од 10.09.2021. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2521/21 од 27.05.2021. године којом је дозвољено објективно преиначење тужбе као из поднеска тужиоца од 31.03.2016. године, поништено решење о отказу уговора о раду бр. .. од 12.11.2014. године, обавезан тужени да тужиоцу накнади штету уместо враћања на рад од 22.300,00 динара са законском затезном каматом почев од 21.09.2020. године до исплате, и да тужиоцу накнади штету на име изгубљене зараде за период од 12.11.2014. године до 01.04.2016. године у укупном износу од 351.998,76 динара са законском затезном каматом на појединачне износе као у изреци првостепене пресуде, и да за наведени период и на наведене износе за тужиоца уплати доприносе код фондова обавезног социјалног осигурања. Обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 329.550,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11 ... 18/20) Врховни касациони суд је одлучио да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на који ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку на коју указује ревидент, пред другостепеним судом, јер је првостепени суд дозволио преиначење тужбе на начин као у поднеску тужиоца од 31.03.2016. године, које жалбене разлоге у том правцу је разматрао и другостепени суд и закључио да нема битне повреде поступка од стране првостепеног суда. Наводи ревизије да првостепени суд након укидања првостепене пресуде није извео све парничне радње и расправио сва спорна питања на која је указао другостепени суд у укидном решењу тичу се такође поступања првостепеног суда. Дакле, нема битне повреде одредаба парничног поступка од стране другостепеног суда, која би могла бити ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1 тачка 3. Закона о парничном поступку. Без утицаја су ревизијски наводи којима се указује на погрешно утврђено чињенично стање, из разлога што се правилност утврђеног чињеничног стања у ревизијском поступку може ценити само у процесној ситуацији коју прописују одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, а у вези члана 403. став 2. истог закона, што овде није случај. Такође, ревизија се не може изјавити ни због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12 ЗПП-а, па Врховни касациони суд ове ревизијске наводе није посебно ценио.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на основу уговора о раду од 01.08.2013. године на неодређено време на радном месту Тужилац није долазио на посао почев од 16.10.2014. године закључно до 24.10.2014. године, а дана 21.10.2014. године туженом је доставио потврду о привременој спречености за рад издату дана 16.10.2014. године. Даље је утврђено да се дана 16.10.2014. године тужилац рано ујутру јавио свом непосредном претпостављеном да се не осећа добро и да ће отићи код лекара, а од свог претпостављеног ББ добио је налог да остане код куће и мирује. Даље из исказа тужиоца утврђено је да није био у стању да достави одмах потврду о привременој спречености послодавцу, већ је то учинио чим му се здравствено стање побољшало. Утврђено је да је тужилац у спорном периоду живео сам. Тужени је тужиоцу отказао уговор о раду решењем број .. од 12.11.2014. године због непоштовања радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 2. Закона о раду, односно због недостављања потврде о привременој спречености за рад у смислу члана 103. Закона о раду. Претходно је тужени уручио тужиоцу упозорење на постојање разлога за отказ уговора о раду које је уручено тужиоцу дана 28.10.2014. године на које тужилац није одговорио.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови закључују да недостављање потврде о привременој спречености за рад у року од 3 дана, односно чињенице да је ова потврда достављена 21.10.2014. године, не представља повреду радне дисциплине због које је послодавац могао тужиоцу да откаже уговор о раду. Нижестепени судови сматрају довољним то што се тужилац дана 16.10.2014. године јавио непосредно претпостављеном да му се здравствено стање погоршало, те да није у стању да дође на посао, и закључују да је код тужиоца постојала свест и убеђење да је на наведени начин обавестио послодавца да није здравствено способан да дође на посао. Из наведених разлога нижестепени судови су усвојили тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и последично наведеном усвојили и захтев за накнаду штете уместо враћања на рад, као и исплату изгубљене зараде за период почев 11.12.2014. до 31.03.2016. године, на чију висину тужени није имао примедби.

Ревизија туженог није основана.

Правилно су нижестепени судови применили материјално право на основу ког су усвојили тужбени захтев и поништили решење о отказу уговора о раду.

Одредбом члана 103. Закона о раду („Сл. гласник РС“ бр. 24/2005...75/2014) предвиђена је обавеза запосленог да најкасније у року од 3 дана од дана наступања привремене спречености за рад у смислу прописа здравственог осигурања, о томе достави послодавцу потврду лекара која садржи и време очекиване спречености за рад, а у случају теже болести, уместо запосленог, потврду послодавца достављају чланови уже породице или друга лица са којим живи у породичном домаћинству. Ако запослени живит сам, потврду је дужан да достави у року од три дана од дана престанка разлога због којих није могао да достави потврду. Ако послодавац посумња у оправданост разлога за одсуствовање са рада у смислу става 1. овог члана може да поднесе захтев надлежном здравственом органу ради утврђивања здравствене способности запосленог у складу са законом.

Послодавац може запосленом да откаже уговор о раду према правилима из члана 179. став 3. тачка 2. Закона о раду уколико не поштује радну дисциплину и то ако не достави потврду о привременој спречености за рад у смислу члана 103. овог закона, позивом на коју законску одредбу је тужени и отказао уговор о раду тужиоцу.

Према становишту Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови протумачили смисао и циљ законске одредбе која прописује обавезу запосленог да у року од 3 дана по наступању привремене спречености за рад о томе достави послодавцу потврду лекара. Правилно су судови закључили да се у конкретним околностима у радњама тужиоца нису стекла обележја повреде радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 2. Закона о раду. Ово стога, што је тужени по погоршању здравственог стања телефонским путем обавестио свог непосредно претпостављеног да није у стању да дође на посао и обавља радне задатке, и обавестио да ће се истог дана јавити дежурном лекару, из чега произлази да је тужилац имао свест и уверење, како то правилно закључују нижестепени судови, да је на наведени начин поступио у складу са својом законском обавезом и обавестио послодавца о наступању привремене спречености за рад. Тужилац је потврду о привременој спречености за рад доставио дана 21.10.2014. године, што је поступање у складу са цитираном законском одредбом, имајући у виду да је утврђено да је тужилац у том периоду живео сам, те да је потврду о привременој спречености за рад доставио у року од 3 дана од дана престанка разлога због којих није могао да достави потврду. У тој ситуацији правно је ваљан закључак нижестепених судова да се тужилац није понашао нити несавесно нити немарно, те да су га објективни разлози његовог здравственог стања и чињенице да живи сам, онемогућили да потврду достави у року од 3 дана од дана наступања привремене спречености за рад, те да је потврду доставио у складу са његовим тадашњим стањем, односно по престанку разлога који су се тicali његовог здравственог стања због којих раније није могао да достави потврду.

У складу са наведеним, Врховни касациони суд закључује да су нижестепени судови правилно применили цитиране законске одредбе и стали на становиште да отказ уговора о раду није донет у складу са одредбом члана 179. став 3. тачка 2. Закона

о раду, због чега је правилна одлука којом је поништено решење о отказу уговора о раду.

Нису основани ревизијски наводи да се само у ситуацији када се ради о тежој болести, а притом запослени живи сам, може применити рок за доставу потврде три дана по престанак разлога због којих запослени није могао да достави потврду раније. Према становишту Врховног касационог суда, могућност достављања потврде о привременој спречености за рад зависи од конкретне ситуације и здравственог стања запосленог које се према субјективном доживљају може разликовати од установљене медицинске дијагнозе и квалификације, те се има ценити од случаја до случаја. Како је првостепени суд из свих изведених доказа утврдио да су постојале околности који су онемогућили тужиоца да потврду о привременој спречености за рад достави у року од три дана од наступања болести, то су ревизијски наводи изнети у том правцу неосновани. Такође, без утицаја су на правилност побијане одлуке ревизијски наводи да тужилац није поступио по процедури пријављивања привремене спречености за рад, из разлога што се тужилац обратио свом непосредном претпостављеном, чиме се сматра да је упознао и туженог о наведеној чињеници, без упуштања у разлоге да ли је или није непосредно претпостављени ту информацију пренео надлежној служби.

Према изнетим разлозима, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку донео одлуку као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**